

ДЕЯКІ НАПРЯМКИ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Керімі А.Б., Смолувик Р.Ф.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

З урахуванням закономірностей функціонування грошей і грошового ринку, банків, банківської системи формується економічна політика держави взагалі і грошово-кредитна політика центрального банку зокрема, здійснюється державне регулювання всіх сфер економічного життя суспільства. Проблема забезпечення фінансової стійкості, надійності, стабільності банківської системи в цілому і кожного її суб'єкта зокрема стала особливо актуальною останнім часом. Положення банку з'ясовується з трьох позицій: кредитоспроможності, надійності комерційних паперів, наявності термінових боргів, значних депозитних сертифікатів, кредитних угод, документарних акредитивів та інших інструментів. Функція забезпечення стабільності банківської діяльності та грошового ринку (стабілізаційна) пов'язана з надзвичайно високою ризикованістю банківської діяльності. Банки, на відміну від інших економічних суб'єктів, криють у собі підвищену загрозу дестабілізації власної діяльності, розладу усього грошового ринку, провокування загальноекономічної кризи. Тому кожний окремий банк не може виконувати стабілізаційної функції, а скоріше навпаки. Виконання банківською системою стабілізаційної функції проявляється двояко: у прийнятті низки законів та інших нормативних актів, що регламентують діяльність усіх її ланок – від центрального банку до вузькоспеціалізованих комерційних банків; у створенні дійового механізму державного контролю і нагляду за дотриманням цих законів та за діяльністю банків узагалі. На цій підставі створюються спеціальні механізми забезпечення стабільності банківської діяльності, які включають: страхування банківських ризиків, передусім кредитних; страхування банківських депозитів, насамперед фізичних осіб; створення внутрішньобанківських резервів для покриття збитків від кредитних ризиків; створення механізму обов'язкового резервування банківських депозитів; централізоване встановлення економічних нормативів з тих напрямів банківської діяльності, які пов'язані з найбільшими ризиками; створення централізованого нагляду і контролю за банківською діяльністю; створення механізму централізованого рефінансування комерційних банків; узаконення різних механізмів централізації банківського капіталу (створення консорціумів, картелів, трестів, концернів, холдингів). У цих заходах виявляється організаційно-правове забезпечення стабілізаційної функції банківської системи. Кожний із них може бути реалізований лише в межах системи і є специфічним інфраструктурним елементом, що перетворює сукупність банків у якісно нове явище – банківську систему. Банківська система взаємодіє з іншими системними структурами, з якими вона створює як підсистема більш загальне утворення – економічну систему в цілому. Це, зокрема, бюджетна система, податкова система, валютна система, торговельна система тощо.